

Úterý, 24. října 2017

P8_TA(2017)0395

Obnovení schválení účinné látky glyfosát

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. října 2017 k návrhu prováděcího nařízení Komise, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh obnovuje schválení účinné látky glyfosát a mění příloha prováděcího nařízení (EU) č. 540/2011 (D053565-01 – 2017/2904(RSP))

(2018/C 346/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího nařízení Komise, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh obnovuje schválení účinné látky glyfosát a mění příloha prováděcího nařízení (EU) č. 540/2011 (D053565-01),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS⁽¹⁾, a zejména na čl. 20 odst. 1 uvedeného nařízení,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanovují pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí⁽²⁾,
- s ohledem na článek 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanovují obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanovují postupy týkající se bezpečnosti potravin⁽³⁾,
- s ohledem na závěr Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) o přezkumu posouzení rizik účinné látky glyfosát z hlediska jejího použití jako pesticidu⁽⁴⁾,
- s ohledem na stanovisko Výboru pro posuzování rizik Evropské agentury pro chemické látky (ECHA), v němž navrhuje harmonizovanou klasifikaci a označování glyfosátu na úrovni EU⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. dubna 2016 o návrhu prováděcího nařízení Komise, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh obnovuje schválení účinné látky glyfosát a mění příloha prováděcího nařízení (EU) č. 540/2011⁽⁶⁾,
- s ohledem na evropskou občanskou iniciativu „Zakažte glyfosát a chraňte lidi a životní prostředí před toxickými pesticidy“⁽⁷⁾,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- s ohledem na čl. 106 odst. 2 a 3 jednacího řádu,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1

⁽²⁾ Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

⁽⁵⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/2d3a87cc-5ca1-31d6-8967-9f124f1ab7ae>

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P8_TA(2016)0119.

⁽⁷⁾ ECI(2017)000002.

Úterý, 24. října 2017

- A. vzhledem k tomu, že účelem nařízení (ES) č. 1107/2009 je „zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat a životního prostředí, zdokonalit fungování vnitřního trhu pomocí harmonizace pravidel pro uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a zároveň zlepšit zemědělskou výrobu“; vzhledem k tomu, že ustanovení nařízení (ES) č. 1107/2009 se opírají o zásadu obezřetnosti;
- B. vzhledem k tomu, že objem celosvětové produkce systémového herbicidu glyfosátu je ze všech herbicidů nejvyšší; vzhledem k tomu, že používání glyfosátu v zemědělství představuje 76 % jeho celosvětového využívání; vzhledem k tomu, že glyfosát se rovněž do značné míry používá v lesnictví, ve městech a na zahradách; vzhledem k tomu, že 72 % celkového objemu glyfosátu, který se na celém světě použil v letech 1974 až 2014, byl aplikován pouze v posledních 10 letech;
- C. vzhledem k tomu, že primární příčinou expozice obyvatel této látky je to, že žijí v blízkosti oblastí, kde je glyfosát rozprašován, že jej používají v domácnosti a konzumují ve stravě; vzhledem k tomu, že s ohledem na dramatický nárůst celkového používaného objemu glyfosátu dochází k vyšší expozici této látky; vzhledem k tomu, že dopad glyfosátu a jeho formulačních přísad na lidské zdraví je pravidelně monitorován; vzhledem k tomu, že glyfosát a jeho rezidua byly zjištěny ve vodě, v půdě, v potravinách a nápojích, v nepotravinářských výrobcích a rovněž v lidském těle (např. v moči);
- D. vzhledem k tomu, že v roce 2014 Evropský úřad pro bezpečnost potravin ve zprávě Evropské unie o reziduích pesticidů v potravinách, která byla zveřejněna dne 26. října 2016, uvedl, že členské státy analýze podrobily omezený počet vzorků řepky olejné a sójových bobů, přestože tyto plodiny jsou pravděpodobně ošetřovány glyfosátem, a proto je možné očekávat výskyt reziduí; vzhledem k tomu, že podle tohoto úřadu nejsou k dispozici údaje o reziduích glyfosátu v živočišných produktech; vzhledem k tomu, že získané výsledky nepovažuje Evropský úřad pro bezpečnost potravin za příliš statisticky podložené;
- E. vzhledem k tomu, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin v roce 2015 doporučil, aby členské státy zvýšily počet analýz glyfosátu a příslušných reziduí (např. trimethylsulfonia) v produktech, pro něž bylo používání glyfosátu schváleno a kde lze očekávat výskyt měřitelného množství reziduí; zejména vzhledem k tomu, že je nutné zvýšit počet vzorků sójových bobů, kukuřice a řepky olejné; vzhledem k tomu, že členské státy by měly také vypracovat, případně používat stávající analytické metody ke kontrole metabolitů glyfosátu a sdělovat výsledky Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin;
- F. vzhledem k tomu, že glyfosát je neselektivní herbicid, který hubí všechny plevelné rostliny; vzhledem k tomu, že glyfosát inhibuje tzv. šikimátovou dráhu, kterou mají také řasy, bakterie a plísně; vzhledem k tomu, že se ukázalo, že subletální expozice bakterií *Escherichia coli* a *Salmonella enterica* sérotyp *Typhimurium* komerčním přípravkům na bázi glyfosátu způsobuje změnu rezistence na antibiotika;
- G. vzhledem k tomu, že podle nařízení (ES) č. 1107/2009 může být účinná látka schválena pouze tehdy, pokud není nebo nemá být podle nařízení (ES) č. 1272/2008 klasifikována jako karcinogen kategorie 1A nebo 1B, s výjimkou případů, kdy je expozice lidí této účinné látky zanedbatelná nebo kdy existuje vážné ohrožení zdraví rostlin, kterému nelze zabránit jinými dostupnými prostředky;
- H. vzhledem k tomu, že Mezinárodní agentura pro výzkum nádorových onemocnění (IARC) zařadila v březnu 2015 glyfosát do kategorie „pravděpodobný karcinogen pro člověka“ (skupina 2A), a to na základě „podezření“ z karcinogenity pro člověka (důkazy z expozice v reálných podmínkách, ke kterým skutečně došlo), „dostatečných důkazů“ o karcinogenitě u pokusných zvířat (důkazy získané v rámci studií s „čistým“ glyfosátem) a rovněž „závažných důkazů“, které představují mechanistické informace týkající se karcinogenity (pokud jde o genotoxicitu a oxidační stres) jak „čistého“ glyfosátu, tak přípravků na bázi glyfosátu; vzhledem k tomu, že kritéria, která tato agentura používá pro skupinu 2A, jsou srovnatelná s kritérii pro kategorii 1B uvedenou v nařízení (ES) č. 1272/2008;
- I. vzhledem k tomu, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin v listopadu 2015 dokončil odborné posouzení glyfosátu a dospěl k závěru, že „není pravděpodobné, že by glyfosát představoval pro člověka karcinogenní riziko, a že pro to, aby byl vzhledem ke svému karcinogennímu potenciálu klasifikován podle nařízení (ES) č. 1272/2008 jako karcinogenní, neexistují důkazy“; vzhledem k tomu, že v březnu 2017 Výbor pro posuzování rizik (RAC) Evropské agentury pro chemické látky dospěl na základě konsenzu k závěru, že s ohledem na dostupné informace neexistují důkazy, které by spojovaly glyfosát s nádorovými onemocněními u člověka, a že by neměl být klasifikován jako látka, která způsobuje genetické poškození (mutagen) nebo narušuje reprodukci;

Úterý, 24. října 2017

- J. vzhledem k tomu, že smíšený výbor pro rezidua pesticidů Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) a Světová zdravotnická organizace v květnu 2016, odborná skupina FAO pro rezidua pesticidů v potravinách a v životním prostředí a hlavní skupina WHO pro hodnocení reziduí pesticidů dospěly k závěru, že „glyfosát ve vyšší očekávané denní expozice pravděpodobně není genotoxický“ a „že vzhledem ke svému působení prostřednictvím stravy zřejmě pro člověka nepředstavuje karcinogenní riziko“;
- K. vzhledem k tomu, že v reakci na soudní spor v USA, kdy žalující strany tvrdí, že v důsledku působení glyfosátu u nich došlo k rozvoji ne Hodgkinova lymfomu, soud nařídil odtajnit interní dokumenty společnosti Monsanto, která je majitelem a výrobcem prostředku Roundup – výrobku s obsahem aktivní látky glyfosát; vzhledem k tomu, že zveřejněná korespondence vrhá pochybnosti na důvěryhodnost některých studií, a to jak na ty, které zadávala společnost Monsanto, tak i na údajně nezávislé studie, které patřily mezi důkazy, jež Evropský úřad pro bezpečnost potravin a Evropská agentura pro chemické látky použily při hodnocení bezpečnosti glyfosátu; vzhledem k tomu, že v této souvislosti má prvořadý význam to, aby byly vědecké studie a nezpracovaná data, z nichž tyto studie vycházejí, transparentní a veřejně dostupné;
- L. vzhledem k tomu, že kromě závěrů ohledně karcinogenity glyfosátu dospěla Evropská agentura pro chemické látky k závěru, že glyfosát způsobuje závažné poškození očí a je toxický pro život ve vodě, kde má dlouhodobé účinky;
- M. vzhledem k tomu, že předtím, než bylo dne 29. června 2016 schváleno 18měsíční technické prodloužení platnosti povolení v případě glyfosátu, Parlament dne 13. dubna 2016 schválil usnesení, v němž vyzval Komisi, aby prodloužila povolení glyfosátu o sedm let, zdůraznil však, že Komise by jej neměla schválit pro neodborné používání, pro použití ve veřejných parcích, na veřejných hřištích a ve veřejných zahradách a v blízkosti nich nebo pro použití v zemědělství, kde k nezbytnému hubení plevelu postačují systémy integrované ochrany rostlin; vzhledem k tomu, že v tomto usnesení Parlament Komisi vyzval k vypracování školicích programů a povolení k používání glyfosátu pro odborníky, s cílem poskytovat o používání glyfosátu přesnější informace, a k přísnému omezení používání výrobků s obsahem aktivní látky glyfosátu před sklizní, tak aby se zabránilo nesprávnému používání této látky a omezila případná rizika, která s jejím používáním souvisejí;
- N. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 13. dubna 2016 vyzval s ohledem na to, že zveřejňování příslušných informací je ve veřejném zájmu, Komisi a Evropskou agenturu pro chemické látky také k tomu, aby okamžitě zveřejnily veškeré vědecké důkazy, o něž se opírá jejich pozitivní klasifikace glyfosátu a jeho navrhované opětovné povolení; vzhledem k tomu, že se tak dosud nestalo;
- O. vzhledem k tomu, že se v jednom ze tří cílů evropské občanské iniciativy uvedené ve 13. bodu odůvodnění návrhu prováděcího opatření, která za méně než rok získala více než milion podpisů evropských občanů, nejen hovoří konkrétně o glyfosátu, ale že se v jejím názvu výslovně vyzývá k „zákazu glyfosátu a ochraně lidí a životního prostředí před toxickými pesticidy“; vzhledem k tomu, že Komisi byla tato iniciativa, k níž se musí vyjádřit do 8. ledna 2018, předána dne 6. října 2017;
- P. vzhledem k tomu, že v souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 1107/2009 musí být každé rozhodnutí o schválení účinné látky založeno na hodnotící zprávě Evropského úřadu pro bezpečnost potravin, jiných faktorech ovlivňujících danou záležitost a na zásadě obezřetnosti;
- Q. vzhledem k tomu, že se v návrhu prováděcího nařízení Komise založeném na vědeckém hodnocení, jež provedl německý Spolkový ústav pro hodnocení rizika, Evropský úřad pro bezpečnost potravin a Evropská agentura pro chemické látky, navrhuje povolit používání glyfosátu do 15. prosince 2027, tj. na 10 let; vzhledem k tomu, že by toto povolení platilo od dne 16. prosince 2017;
- R. vzhledem k tomu, že konkrétní ustanovení načrtnutá v příloze I návrhu prováděcího nařízení, podle nichž by se schválení aktivní látky glyfosátu prodloužilo, není na úrovni Unie závazné, nýbrž předává odpovědnost členským státům;

Úterý, 24. října 2017

- S. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 15. února 2017 o biologických pesticidech představujících nízké riziko⁽¹⁾ zdůraznil, že je nutné zrevidovat nařízení (ES) č. 1107/2009, aby bylo možné podpořit vývoj a schvalování biologických pesticidů představujících nízké riziko a jejich zavádění na trh Unie, a vyzval Komisi, aby do konce roku 2018 předložila konkrétní legislativní návrh na změnu nařízení (ES) č. 1107/2009, která by proběhla mimo obecnou revizi v souvislosti s iniciativou REFIT, s cílem urychlit hodnocení, povolování a registraci biologických pesticidů představujících nízké riziko;
- T. vzhledem k tomu, že bylo uvedeno, že Komise do konce roku 2017 vydá sdělení o budoucnosti společné zemědělské politiky (SZP) a do května 2018 předloží návrhy rozpočtu;
1. domnívá se, že návrh prováděcího nařízení Komise nezajišťuje vysokou úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat a životního prostředí, neuplatňuje zásadu předběžné opatrnosti a překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1107/2009;
 2. vyzývá Komisi, aby vzala návrh prováděcího nařízení zpět a v souladu s požadavky stanovenými v nařízení (ES) č. 1107/2009 předložila nový návrh prováděcího nařízení, který by obsahoval nejen stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin, ale také jiné odůvodněné faktory a zásadu předběžné opatrnosti;
 3. vyzývá Komisi a členské státy, aby neschválily neodborné používání glyfosátu ani jeho používání ve veřejných parcích, na veřejných hřištích a ve veřejných zahradách či v jejich blízkosti po 15. prosinci 2017;
 4. vyzývá Komisi a členské státy, aby především neschválily žádné použití glyfosátu v zemědělství po 15. prosinci 2017 zejména v případech, kdy k nezbytnému hubení plevelu postačují systémy integrované ochrany rostlin;
 5. vyzývá Komisi a členské státy, aby s platností od 16. prosince 2017 nepovolily používání glyfosátu k desikaci před sklizní;
 6. vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření, na jejichž základě by došlo nejpozději do 15. prosince 2022 k postupnému ukončení používání glyfosátu v Evropské unii, a zároveň zajistila, aby po tomto datu nebylo použití glyfosátu povoleno, což zahrnuje možné prodloužení doby jeho používání nebo období uvedené v článku 32 nařízení (ES) č. 1107/2009;
 7. vítá navrhované vyjmutí surfaktantu POEA z používání v přípravcích na ochranu rostlin obsahujících glyfosát; vyzývá Komisi a členské státy, aby urychlily svou práci na seznamu formulačních přísad, jejichž zahrnutí do přípravků na ochranu rostlin není schváleno;
 8. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby bylo vědecké posuzování pesticidů za účelem získání souhlasu regulačních orgánů EU založeno pouze na zveřejněných odborných recenzích a nezávislých studiích, které zadaly příslušné veřejné orgány; domnívá se, že k tomuto účelu by se mohl použít postup revize nařízení (ES) č. 1107/2009 v rámci iniciativy REFIT; domnívá se navíc, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin a Evropská agentura pro chemické látky by měly získat dostatek zdrojů ke zvýšení své kapacity, aby mohly zadávat nezávislé studie a dále zajišťovat dodržování nejvyššího vědeckého standardu a ochranu bezpečnosti občanů EU;
 9. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily dostatečné testování a sledování reziduí glyfosátu v krmivech, potravinách a nápojích, které se vyrábějí v Unii a dovážejí do ní, aby se vyřešil stávající problém nedostatečných údajů, na který poukázal Evropský úřad pro bezpečnost potravin;
 10. vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem zajistit vyšší úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat a životního prostředí financovaly výzkum a inovace v oblasti udržitelných a nákladově efektivních řešení týkajících se přípravků na ochranu rostlin;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2017)0042.

Úterý, 24. října 2017

11. vyzývá Komisi a členské státy, aby pro oblast zemědělství navrhly příslušná přechodná řešení a zveřejnily návodný dokument, který by obsahoval všechny možné bezpečnější a méně rizikové alternativy, jež by v zemědělství pomohly v období postupného odklonu od aktivní látky glyfosátu, a všechny zdroje, které už jsou v zemědělství v souvislosti se současnou SZP k dispozici;
 12. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.
-